

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТУРИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Приходько В.О., здобувач РВО доктор філософії
Державний біотехнологічний університет
м. Харків, Україна, prague23051996@gmail.com

Анотація: У роботі визначено основні чинники трансформації фінансової архітектури як ключового фактору для інноваційного розвитку бізнесу та запровадження новітніх технологій, зокрема: цифрова трансформація та технологічні інновації, глобалізація, цифрові фінансові інструменти, фінансова децентралізація (DeFi), фінансові послуги на основі Big Data, регуляторна політика, фінансова грамотність, фінансове шахрайство та кібербезпека.

Ключові слова: фінансова архітектура, чинники трансформації, інноваційний розвиток бізнесу

Фінансова архітектура є критично важливим компонентом добре функціонуючої економіки. Вона забезпечує інфраструктуру та основу для ефективного розподілу ресурсів, мобілізації та розміщення заощаджень, а також спрощення платежів і транзакцій. Виклики та можливості, пов'язані з фінансовою архітектурою, такі як технології та глобалізація, підкреслюють необхідність адаптації регуляторної бази до інновацій, забезпечуючи при цьому фінансову стабільність та захист прав споживачів [1].

Останніми роками в світі спостерігається чуттєва трансформація фінансової архітектури усіх рівнів, обумовлена активним запровадженням інновацій, бурхливим розвитком конвергенції цифрових та фінансових технологій, банківських та нефінансових установ. Процеси трансформації не є чимось новим в еволюційному розвитку. В умовах рівноваги вони є звичайним детерміністичним процесом, проте в кризових умовах трансформацій характер всіх тенденцій тільки посилюється [2]. Проявом трансформаційних процесів є інституціонально-функціональні зрушення. За даними дослідження зрілості технологій *Pure Cycle for Emerging Technologies* від Gartner¹, домінантними технологічними тенденціями, які визначимуть напрями цифрової трансформації на фінансовому ринку та впливатимуть на конкурентну позицію компаній, є акселерація штучного інтелекту, розвиток цифрових платформ і іммерсивних технологій («ефект занурення»).

Фінансова архітектура є ключовим фактором для інноваційного розвитку бізнесу та запровадження новітніх технологій. Основними чинниками, що впливають на цей процес, можна визначити:

1. *Цифрова трансформація та технологічні інновації.* Впровадження новітніх технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект, інтернет речей та т.п., у фінансову сферу дозволяє підвищити ефективність операцій, знизити їх часову та ресурсну витратність, забезпечити зручність для клієнтів, підвищити рівень безпеки.

2. *Глобалізація.* Відкритість фінансового ринку для міжнародних інвестицій та співпраці сприяє розвитку й масштабуванню бізнесу. Зростання міжнародної торгівлі та інвестицій, у свою чергу, сприяють розвитку нових

фінансових інструментів та послуг, що має позитивний вплив на фінансову архітектуру бізнесу.

3. *Цифрові фінансові інструменти*. Поява та запровадження нових фінансових продуктів та послуг, таких як криптовалюти, блокчейн, фінтех-стартапи, сприяють інноваційному розвитку бізнесу, поширюють змість і можливості здійснення фінансових операцій.

4. *Фінансова децентралізація (DeFi)*. Розвиток децентралізованих фінансових послуг, таких як криптовалюти та децентралізовані фінансові платформи, обумовив зміну традиційної фінансової архітектури, адаптувавши її до цифровізації та надав більше можливостей для інновацій.

5. *Фінансові послуги на основі Big Data*. Використання аналітики даних та Big Data дозволяють бізнесу підвищити клієнтоорієнтованість – вдосконалювати клієнтські бази із відповідними їх аналізом, оперативно виявляти уподобання та зміни настроїв своїх клієнтів, прогнозувати тенденції та приймати більш оптимальні фінансові рішення.

6. *Регуляторна політика*. Зміни в законодавстві та регулюванні фінансового сектору можуть сприяти або гальмувати інновації в бізнесі, створюючи нові можливості або обмеження для компаній. Гнучкість та адаптивність регуляторної політики є важливими важелями стимулювання розвитку бізнесу.

7. *Фінансова грамотність*. Підвищення рівня фінансової грамотності серед населення та підприємців сприяє розвитку інноваційного бізнесу.

8. *Фінансове шахрайство та кібербезпека*. Будь-які фінансові дані та операції можуть піддаються ризику кібератак, які може призвести до втрати конфіденційної інформації або фінансових втрат. Одночасно існує вагомий ризик шахрайства через підроблення фінансових даних що, зумовлює необхідність підвищеної уваги до впровадження відповідних систем кіберзахисту. Саме запровадження технологій захисту фінансової інформації (зокрема, блокчейн) забезпечить захист такої інформації від зовнішніх загроз.

Зазначені чинники взаємодіють між собою та впливають на трансформацію фінансової архітектури у сучасному інноваційному бізнесі. Загалом, успішна трансформація фінансової архітектури вимагає співпраці між державними органами, бізнесом та академічною спільнотою, що обумовить появу нових можливостей для інноваційного розвитку бізнесу та підвищення його конкурентоспроможності.

Список літератури

1. Мандич О.В., Бабко Н.М., Андрющенко І.С., Лачков А.С. Фінансова архітектура: основні компоненти, порівняльний аналіз та виклики сучасності. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Т. 8. № 1. С. 208–212. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-30>
2. Краснова І.В., Щеглюк М.С., Тур Г.О. FİNTECH та цифрові трансформації на фінансовому ринку. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.15>